

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 404
van **GWENNY DE VROE**
datum: 21 februari 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Dommel - Waterkwaliteit en visbestand

De Dommel is een rivier die door Nederland en België loopt. De rivier is 146 km lang, waarvan 120 km in Nederland. De Dommel ontspringt in Belgisch Limburg en is in België ongeveer 26 km lang.

De bron bevindt zich op het Kempens Plateau nabij het gehucht Wauberg in de gemeente Peer. De rivier stroomt via Overpelt en Neerpelt richting Nederlandse grens.

1. Wat is voor de Dommel de kwaliteitsverbetering of -verslechtering van het water (fysico-chemische en biologische kwaliteit) voor dit jaar? Of kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen?
2. Welke vooruitgang verwacht men de komende jaren? Wanneer wordt een optimaal niveau van de waterkwaliteit verwacht?
3. Op welke plaatsen is het visbestand op de Dommel het grootst en op welke plaatsen bijna onbestaand en dit voor het jaar 2020 of kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen? Kan de minister dit vergelijken met vorige afvissingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 404 van 21 februari 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. De gegevens van het jaar 2019 zijn nog niet volledig, waardoor 2018 als de laatste toestand weergegeven wordt.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: stikstof, fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de Dommel is matig in 2015 en ontoereikend in 2018. Details voor de verschillende deelparameters over de verschillende jaren staan in het tabblad "FC" van Bijlage 1.

De totale biologische waterkwaliteit voor 2015 is ontoereikend en matig voor 2018. De gegevens waarop deze beoordeling zijn gebaseerd, zijn te vinden in het tabblad "Bio" van Bijlage 1. Meer details en alle biologische waarnemingen voor deze waterlichamen zijn te vinden in het tabblad "Bio detail" van dezelfde bijlage.

2. Bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 wordt opnieuw gewerkt met een gebiedsgerichte prioritering.

Voor elk waterlichaam zal de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) bepalen hoe groot de doelafstand nog is, welke acties er nog genomen moeten of kunnen worden om die doelafstand te overbruggen en of het haalbaar en betaalbaar is om alle acties nog voor 2027 te implementeren. Voor de waterlichamen waarvoor geconcludeerd wordt dat dit niet haalbaar of betaalbaar is, zullen in de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 aangepaste, tussentijdse doelstellingen gemotiveerd worden.

De stroomgebiedbeheerplannen zullen naast generieke beleidsmaatregelen ook gerichte actieprogramma's bevatten om de noodzakelijke verbetering van de waterdoelstellingen te kunnen realiseren.

De CIW zal de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 afwerken tegen juni 2020. Het openbaar onderzoek start in september 2020.

Binnen dat kader wordt er voor de Dommel momenteel een actieplan uitgewerkt met het oog op het halen van de goede ecologische toestand tegen 2027. Op 23 januari 2020 vond in Pelt de ondertekening plaats van een charter (onder de noemer van Riviercontract Dommel) waarmee de Vlaamse en lokale overheden die actief zijn binnen het afstroomgebied van de Dommel, zich engageren om samen te werken voor het halen van de waterdoelstellingen, zowel voor waterkwantiteit als voor waterkwaliteit. In 2020 wordt het plan van aanpak met de lokale stakeholders uitgewerkt met concrete acties ter verbetering van de fysisch-chemische en biologische waterkwaliteit. Deze actielijst wordt de komende jaren dan uitgevoerd.

3. Sinds 2013 wordt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) de visfauna in Vlaamse stromende wateren opgevolgd met het geïntegreerd

referentiemeetnet voor zoetwatervissen in Vlaanderen. Dit nieuwe meetnet is de opvolger van het monitoringmeetnet voor de visstand van de Vlaamse oppervlaktewaters dat in 2001 werd opgestart en is volledig afgestemd op de informatienoden van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en van het Natura 2000-netwerk.

De monitoring is gericht op het bepalen van de Ecologische Kwaliteitsratio (EQR). Het meetnet heeft een bemonsteringsperiodiciteit van 6 jaar. Het meetnet bevat 3 meetpunten op de Dommel. De locaties zijn weergegeven in Bijlage 2.

De laatste bemonsteringen dateren van 2016. De Dommel werd bevist door middel van elektrovisserij. In Neerpelt werd bijkomend met fuiken gevist.

In totaal bevisten we 418 m, en werden twee schietfuiken geplaatst voor twee dagen. We vingen 655 vissen met een totaalgewicht van 17 kg en verdeeld over 14 soorten. Driedoornige stekelbaars en riviergrondel domineren in aantallen met respectievelijk 35% en 32%. Ook biermuggje en tiendoornige stekelbaars maken nog respectievelijk 13% en 11% uit van de vangstaantallen. De overige soorten vertegenwoordigen elk minder dan 3%. Wat de biomassa betreft is kopvoorn dominant (56%), gevolgd door paling (11%), snoek (9%) en riviergrondel (7%). De overige soorten maken elk 5% of minder van de totale biomassa uit.

De op basis van de vangsten geraamde aantallen en gewichten van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in Bijlage 3.

De 'grootte' van het visbestand is eerder een onduidelijke variabele. Men kan hier het aantal soorten, de biomassa of het aantal individuen onder verstaan. Internationaal wordt de kwaliteit van een visbestand uitgedrukt onder de vorm van een index, de Ecologische Kwaliteitsratio (EQR). De EQR varieert, afhankelijk van de staalnameplaats tussen een 'slechte kwaliteitsklasse' en een 'goede kwaliteit'. (Bijlage 4).

We volgen het visbestand op de Dommel al op sinds 1998. Het visbestand op de Dommel doorheen de jaren blijft vrij gelijk; het aantal gevangen soorten blijft ongeveer hetzelfde en riviergrondel en driedoornige stekelbaars blijven de meest gevangen soorten op de Dommel. Daarnaast treffen we steeds ook enkele andere, soms zeldzamere, soorten aan zoals serpeling en kopvoorn (afkomstig van herintroductieprogramma) maar ook exoten zoals Amerikaanse hondsvij, bruine Amerikaanse dwergmeerval en zonnebaars. Sinds 2016 vangen we er nu ook de marmergrondel.

Alle resultaten zijn terug te vinden in rapporten op de INBO website (<https://pureportal.inbo.be/>) en in de INBO databank (VIS: <http://vis.inbo.be>).

Bronnen:

Breine, J.J.; Goethals, P.; Simoens, I.; Ercken, D.; Van Lieffringhe, C.; Verhaegen, G.; Belpaire, C.; De Pauw, N.; Meire, P.; Ollevier, F. (2001). De visindex als instrument voor het meten van de biotische integriteit van de Vlaamse binnenwateren. Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, Groenendaal. Eindverslag van project VLINA 9901, studie uitgevoerd voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap binnen het kader van het Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling. 173 pp. + bijlagen.

Geeraerts, C. ; Quataert, P. (2012). Ontwerp van het Vlaams referentiemeetnet voor de visfauna. Revisie van het INBO-zoetwatervismetnet op basis van een vraaganalyse van de informatiebehoefte van de Kaderrichtlijn Water met aandacht

voor een betere afstemming tussen de ecologische meetnetten en andere monitoringsverplichtingen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2012 (rapportnr. 41). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Van Thuyne G., Galle, L., 2012. Visbestandopnames in het Maasbekken 2011-Bemonsteringsverslag. Interne Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (23). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Van Thuyne, G., Galle, L., Maes, Y., De Bruyne, A. Lambeens, I., Breine, J. (2018). Visbestandopnames in Vlaanderen in het kader van het Referentiemeetnet-Bemonsteringsresultaten 2016. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (6). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
DOI: doi.org/10.21436/inbor.13822798

BIJLAGEN

- [1. Detailgegevens Dommel](#)
- [2. Ligging van de meetplaatsen in het Referentiemeetnet Vis op de Dommel](#)
- [3. Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats in 2016 uitgedrukt in CPUE](#)
- [4. Overzicht van de visindex waarden \(in EQR\) in 2016 en hun appreciatie](#)